

Pieczna zastępcza w województwie opolskim w 2019 r.

07.07.2020 r.

↓ 93,6

Dynamika liczby wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w relacji do 2012 r.

W 2019 r. w porównaniu z 2012 r. liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w placówkach wsparcia dziennego uległa zmniejszeniu

Pieczna zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka. W województwie opolskim na koniec 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowały 984 rodziny zastępcze oraz 18 rodzinnych domów dziecka. W skali roku wzrosła liczba rodzin zastępczych, natomiast zmniejszyła się liczba rodzinnych domów dziecka. Względem 2012 r. tendencja była odwrotna.

W 2019 r. odnotowano znaczący wzrost liczby rodzinnych domów dziecka w stosunku do 2012 r.

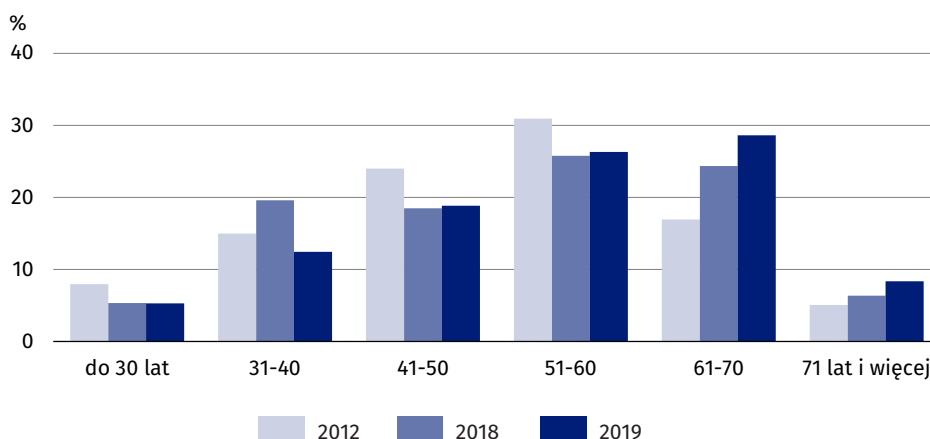
Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza
stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2018	2019		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2018=100
Rodziny zastępcze	1072	968	984	91,8	101,7
spokrewnione z dzieckiem	708	604	604	85,3	100,0
niezawodowe	332	316	322	97,0	101,9
zawodowe ^a	32	48	58	181,3	120,8
Rodzinne domy dziecka	7	21	18	257,1	85,7

a Obejmują zawodowe rodziny specjalistyczne oraz rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz w 2012 r. – zawodową niespokrewnioną z dzieckiem wielodzietną rodzinę zastępczą.

Funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się małżeństwa, jednak ich odsetek w województwie malał na rzecz odsetka osób samotnych. Na koniec 2019 r. udział małżeństw był o 4,9 p. proc. niższy niż notowany w 2012 r.

Wykres 1. Struktura osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

Funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się osoby w grupie wieku 61–70 lat, a ich udział w końcu 2019 r. ukształtował się na poziomie 28,6%. W latach 2018 oraz 2012 funkcję tę natomiast najczęściej sprawowały osoby w grupie wieku 51–60 lat.

W rodzinnej pieczy zastępczej w końcu 2019 r. przebywało łącznie 1,5 tys. dzieci (wśród których nieznacznie przeważały dziewczęta). W odniesieniu do 2018 r. ich liczba zwiększyła się o 4,5%, natomiast w porównaniu z 2012 r. zmalała o 2,2%. Spośród wszystkich dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą, zdecydowana większość, podobnie jak w latach 2018 i 2012, przebywała w rodzinach zastępczych. Na koniec 2019 r. udział dzieci przebywających w rodzinnych domach dziecka względem 2012 r. zwiększył się 3-krotnie.

W 2019 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 85,0% ogólnej liczby dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

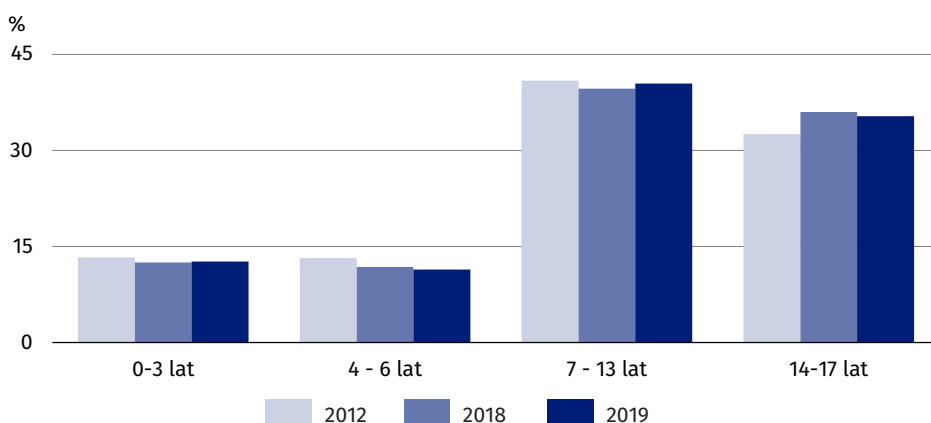
Tablica 2. Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej
stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2018	2019		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2018=100
W rodzinach zastępczych	1536	1350	1412	91,9	104,6
w tym w wieku do 18 roku życia	1375	1148	1196	87,0	104,2
W rodzinnych domach dziecka	39	123	128	328,2	104,1
w tym w wieku do 18 roku życia	38	113	113	297,4	100,0

Analizując liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych według typu rodziny, można zauważyć, że najwięcej ich przebywało w rodzinach spokrewnionych. Wśród wszystkich typów rodzin zastępczych ich udział w końcu 2019 r. wyniósł 54,7%, ale względem lat 2018 oraz 2012 mała.

W końcu 2019 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 85,0% wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w województwie podczas gdy w 2012 r. – 89,7%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że w omawianych latach najwyższy odsetek stanowiły dzieci w grupie wieku 7–13 lat. Ich udział kształtował się w województwie na poziomie ok. 40%. Najniższe odsetki (oscylujące w granicach 11–13%) w analizowanym okresie stanowiły dzieci w grupach wieku 0–3 oraz 4–6 lat.

Wykres 2. Struktura dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej do 18 roku życia według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

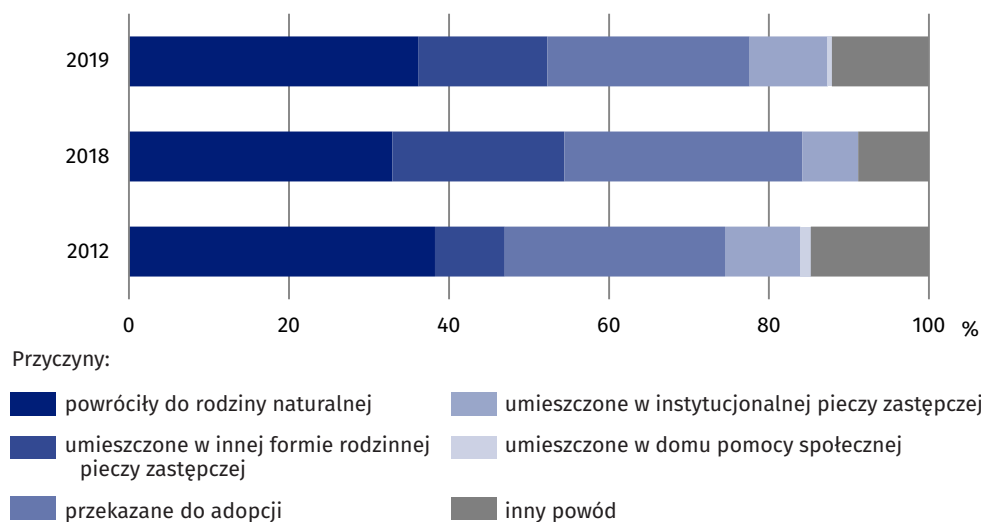

W końcu 2019 r. co dwunasty podopieczny umieszczony w rodzinnej pieczy zastępczej posiadał orzeczenie o niepełnosprawności, rok wcześniej co jedenasty, a w 2012 r. – co dziesiąty.

W 2019 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 174 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. więcej o 10,1% niż przed rokiem i o 16,8% w stosunku do 2012 r. Najczęstszym powodem opuszczenia przez małoletnie osoby pieczy rodzinnej, podobnie jak w latach 2018 i 2012, był powrót do rodziny naturalnej. W omawianych latach odsetek tej grupy wychowanków kształtował się na poziomie 33–38%. Kolejnymi najliczniej występującymi przyczynami były przekazanie do adopcji oraz umieszczenie dziecka w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2019 r. najczęstszą przyczyną opuszczenia przez osoby małoletnie rodzinnej pieczy zastępczej był powrót do rodziny naturalnej

Wykres 3. Struktura dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą według przyczyn
stan w dniu 31 grudnia

Ponadto w 2019 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 87 podopiecznych w wieku powyżej 18 roku życia. W stosunku do 2018 r. ich liczba uległa zmniejszeniu o 23,0%, a w odniesieniu do 2012 r. o 13,9%. Spośród osób pełnoletnich, odsetek wychowanków którzy w 2019 r. usamodzielnili się wyniósł 64,4% i w relacji do 2012 r. był prawie 2-krotnie wyższy.

Institutionalna piecza zastępcza, która zapewnia stałą opiekę całodobową, może być sprawowana w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W województwie opolskim w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowały tylko placówki opiekuńczo-wychowawcze i na koniec 2019 r. było ich 25. W stosunku do 2018 r. ich liczba wzrosła o 4,2%, a o 31,6% względem 2012 r. Biorąc pod uwagę typ placówki, podobnie jak w latach 2018 i 2012, najczęściej odnotowano placówek typu socjalizacyjnego. Na koniec 2019 r. stanowiły 92,0% wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych w województwie.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze w końcu 2019 r. dysponowały łącznie 512 miejscami dla podopiecznych (w tym 91,4% w placówkach typu socjalizacyjnego). W relacji do 2018 r. ich liczba zmniejszyła się o 0,8%, a w stosunku do 2012 r. o 8,9%.

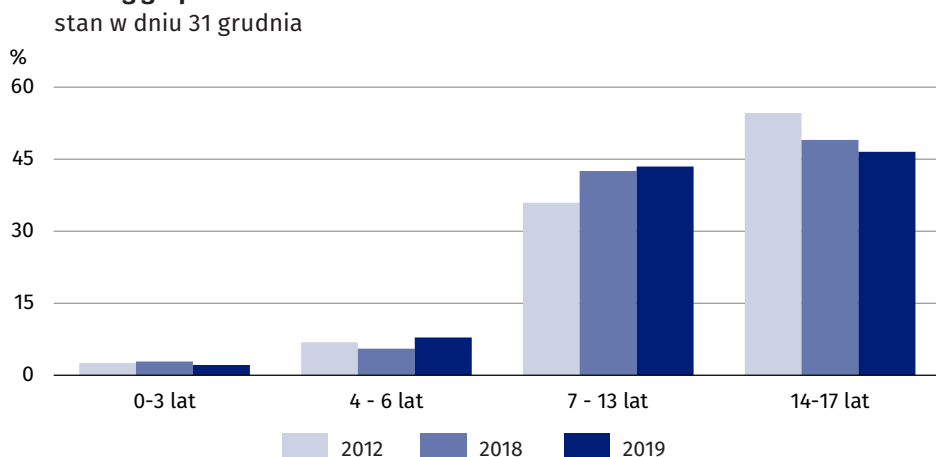
Tablica 3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze
stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2018	2019		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2018=100
Placówki	19	24	25	131,6	104,2
w tym socjalizacyjne	14	21	23	164,3	109,5
Miejsca	562	516	512	91,1	99,2
w tym w placówkach socjalizacyjnych	428	442	468	109,3	105,9
Wychowankowie	498	469	466	93,6	99,4
w tym w placówkach socjalizacyjnych	425	403	428	100,7	106,2

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie województwa opolskiego w końcu 2019 r. przebywało łącznie 466 wychowanków (w skali roku spadek o 0,6%, a w odniesieniu do 2012 r. o 6,4%), z czego zdecydowana większość w placówkach socjalizacyjnych. Podobnie jak rok wcześniej oraz w 2012 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczono więcej chłopców niż dziewcząt.

W 2019 r. wychowankowie do 18 roku życia stanowili 90,0% ogółu osób objętych instytucjonalną pieczę zastępczą

Wykres 4. Struktura wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych do 18 roku życia według grup wieku

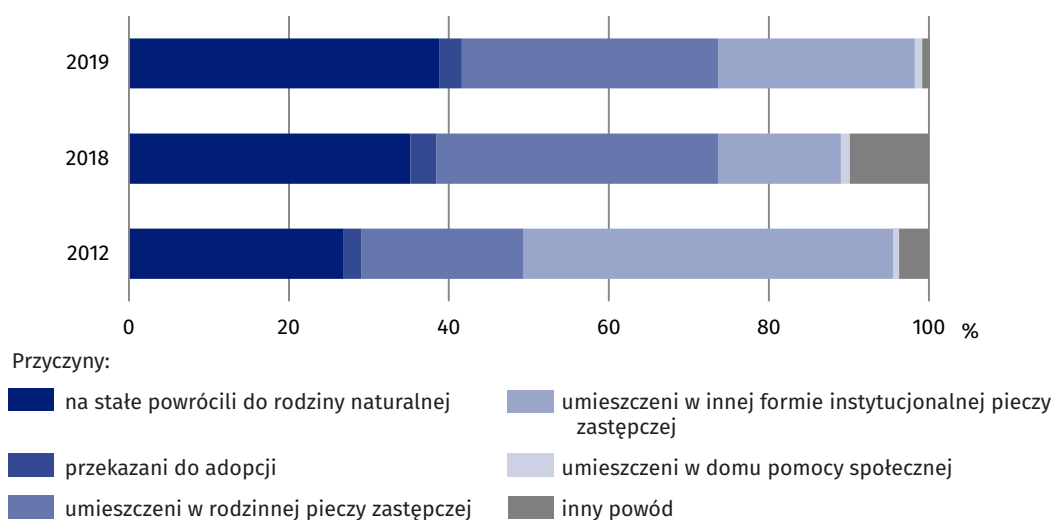

Udział dzieci do 18 roku życia w ogólnej liczbie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej na koniec 2019 r. wyniósł 90,0% podczas gdy w 2012 r. – 93,8%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że najbardziej liczną grupę podopiecznych stanowiły osoby w najstarszej grupie wieku, tj. 14–17 lat, a ich udział w końcu 2019 r. wyniósł 46,5% (przed rokiem – 49,0%, a w 2012 r. – 54,6%). Najmniej liczną grupą wychowanków były dzieci najmłodsze (w wieku 0–3 lata). Ich odsetek w analizowanych latach nie przekraczał 3%.

Osoby niepełnosprawne, tj. takie, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności stanowiły w 2019 r. 5,6% wszystkich wychowanków pieczy instytucjonalnej w województwie i względem lat 2018 oraz 2012 ich odsetek wyraźnie zmalał (odpowiednio: o 1,9 p. proc. oraz o 1,6 p. proc.).

W 2019 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 106 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. więcej o 16,5% niż rok wcześniej, natomiast o 20,9% mniej w porównaniu z 2012 r. W 2019 r. najczęstszą przyczyną, dla której podopieczni opuszczali placówki był powrót na stałe do rodziny naturalnej, natomiast w 2012 r. umieszczenie w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wykres 5. Struktura wychowanków do 18 roku życia, którzy ubyli z placówek opiekuńczo-wychowawczych według przyczyn

Ponadto w 2019 r. z placówek opiekuńczo-wychowawczych ubyto 59 wychowanków pełnoletnich (mniej o 11,9% niż przed rokiem, natomiast o 5,4% więcej w relacji do 2012 r.), spośród których 96,6% usamodzielniało się.

Pracę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ramach wolontariatu w 2019 r. wspierało 34 wolontariuszy, podczas gdy rok wcześniej – 22, a w 2012 r. – 61.

Placówki wsparcia dziennego

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poza instytucjami o charakterze całodobowym, przewiduje również opiekę dzienną dla dzieci z rodzin, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych. Pomocy m.in. w nauce, organizacji czasu wolnego oraz rozwoju zainteresowań u dziecka udzielają placówki wsparcia dziennego.

W 2019 r. korzystający z placówek typu opiekuńczego stanowili 74,7% ogólnej liczby korzystających z placówek wsparcia dziennego

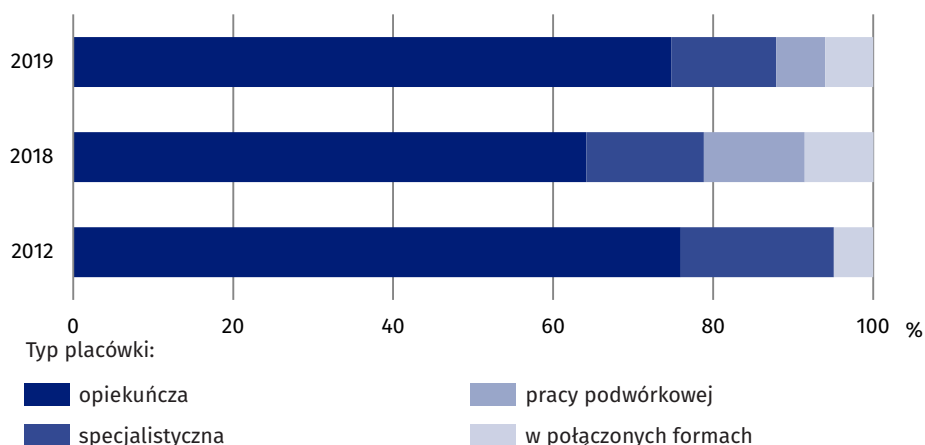
Tablica 4. Placówki wsparcia dziennego
stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2018	2019		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2018=100
Placówki	101	102	91	90,1	89,2
w tym opiekuńcze	86	68	68	79,1	100,0
Miejsca	2866	2439	2221	77,5	91,1
w tym w placówkach opiekuńczych	2291	1609	1622	70,8	100,8
Korzystający (w ciągu roku)	3184	2677	2751	86,4	102,8
w tym z placówek opiekuńczych	2418	1717	2056	85,0	119,7

W województwie opolskim w końcu 2019 r. działało 91 placówek, które zapewniały dzieciom tego typu wsparcie. W stosunku do 2018 r. oraz 2012 r. ich liczba uległa zmniejszeniu. Spośród wszystkich placówek wsparcia dziennego najczęściej odnotowano placówek opiekuńczych. Na koniec 2019 r. ich udział kształtował się na poziomie 74,7% i względem roku ubiegłego zwiększył się, natomiast obniżył w stosunku do 2012 r. Do dyspozycji podopiecznych było 2,2 tys. miejsc (o 8,9% mniej niż rok wcześniej i o 22,5% w relacji do 2012 r.), z których 73,0% oferowały placówki typu opiekuńczego.

W okresie styczeń-grudzień 2019 r. z placówek wsparcia dziennego działających na terenie województwa opolskiego skorzystało łącznie 2,8 tys. dzieci i młodzieży. W skali roku liczba wychowanków wzrosła o 2,8%, natomiast o 13,6% zmalała w odniesieniu do 2012 r. Najliczniejszą grupę podopiecznych, podobnie jak w 2018 r. i 2012 r. stanowili korzystający z placówek typu opiekuńczego. W 2019 r. ich udział wynosił 74,7% ogółu korzystających i był wyższy od notowanego w 2018 r. o 10,6 p. proc., natomiast o 1,2 p. proc. niższy względem 2012 r.

Wykres 6. Struktura korzystających z placówek wsparcia dziennego według typu placówki

Według stanu na koniec 2019 r. osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności stanowiły 3,1% wszystkich korzystających z placówek, w 2018 r. – 4,1%, a w 2012 r. – 4,2%.

Jako wolontariusze w placówkach wsparcia dziennego udzielało się w 2019 r. 138 osób, podczas gdy przed rokiem 202 osoby, a w 2012 r. – 191 osób.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel. 77 453 14 52

Rzeczposzechnianie:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego
Monika Bartel
Tel. 77 423 09 75

www.opole.stat.gov.pl

[@opole_STAT](https://twitter.com/opole_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Piecza zastępcza, placówki wsparcia dziennego oraz zakłady stacjonarne pomocy społecznej w województwie opolskim w 2017 r.](#)

[Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2015-2018](#)

[Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego 2019](#)

[Województwo opolskie 2019 - podregiony, powiaty, gminy](#)

[Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2016-2017](#)

[Województwo opolskie w liczbach w latach 2016-2017](#)

[Dostępność usług zdrowotnych i opiekuńczych w województwie opolskim w latach 2010-2015](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Warunki życia ludności, pomoc społeczna](#)